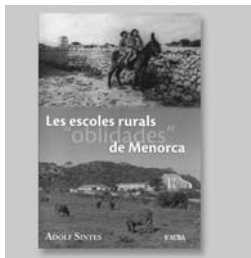

DE tria novetats)

Adolf SINTES
Les escoles rurals «oblidades» de Menorca

Menorca: Revista S'Auba, 2020. 352 p., 22 €.

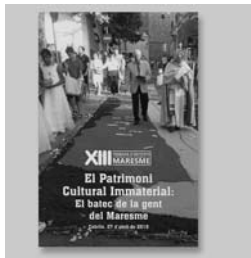
Adolf Sintes posa en valor el paper de les escoles rurals com a eines fonamentals per a l'escolarització de la pagesia en les zones més llunyanes, alhora que ret un homenatge al paper dels mestres i alumnes, que amb el seu esforç aconseguiren fer de les escoles rurals eixos predominants per a l'alfabetització i la cohesió social de la gent del camp. En aquest sentit, cal precisar que fou una feina que els mestres van fer amb uns mitjans precaris i treballant amb un alumnat heterogeni, amb classes que arribaren a tenir mig centenar d'alumnes. L'autor analitza les divuit escoles rurals que hi va haver a Menorca i complementa l'obra amb un conjunt de fotografies de l'època i amb moltes anècdotes.

Albina FRANCITORRA I ALEÑA
De la vida que passa
Jove, feminista, catalanista i escriptora

Badalona: Llop Roig Llibres i Cultura, 2020. 95 p., 15 €

Per primera vegada es duu a terme un recull dels contes i els articles d'Albina Francitorra i Aleña (Barcelona, 1912-2013), en què es mostren els treballs publicats a la premsa barcelonina entre el 1929 i el 1933, a excepció de dues peces inèdites. Es tracta d'una obra que serveix per reflexionar sobre l'evolució que ha tingut del paper de la dona des de diferents perspectives com el gènere, la nació i l'ofici. En aquest context, Albina Francitorra fou una jove, feminista, catalanista i escriptora que va haver d'enfrontar-se a un món que rebutjava el seu paper fora de la llar. En definitiva, aquest llibre és un mirall que convida a fer un examen de consciència sobre la situació de les dones en les tres vessants que es tracten.

A. SERRANO; L. BOSCH; J. MONTLLÓ (coord.)
El patrimoni cultural immaterial: el batec de la gent del Maresme.

Cabrils: Arxiu Comarcal del Maresme, Museu Arxiu de Cabrils, Col·lectiu el Bou i la Mula, 2020. 238 p., gratuït.

Actes de la tretzena edició de la Trobada d'Entitats de Recerca Local i Comarcal del Maresme, que va tenir lloc el 27 d'abril de 2019 a Cabrils, emmarcada dins dels esdeveniments de la Festa Major de la Santa Creu. La temàtica triada fou la cultura immaterial del Maresme i s'hi van presentar un total de dinou comunicacions, que mostren un ric patrimoni, viu i dinàmic. En aquest context, les aportacions formen part de diferents categories, com ara les activitats productives, amb els seus processos i tècniques; les creences, festes, rituals i cerimònies; les tradicions orals; les representacions escèniques i balls; les manifestacions musicals i sonores, i les formes de sociabilitat col·lectiva i organització.

Enric PRAT; Pep VILA; Lurdes BOIX; Alfons GARRIDO (eds.)
Notes per a un manual de la pesca a l'Empordà (1928)

Palamós: Fundació Privada Promediterrània per a la conservació, estudi i difusió del patrimoni marítim, 2020. 125p., 10 €

A finals dels anys vint, fascinat pel golf de Roses i el cap de Creus, Francesc de Villanueva va escriure unes boniques notes etnogràfiques sobre la pesca a l'Empordà, centrades en els costums dels pescadors, el seu parlar i el vocabulari de la pesca. El manuscrit havia restat oblidat fins que l'atzar n'ha propiciat el redescobriments i ha pogut ser transcrit, estudiat i editat a la col·lecció Promediterrània. Gràcies a la participació d'Enric Prat, Pep Vila, Lurdes Boix i Alfons Garrido, una feina conjunta de filòlegs, arxivers i historiadors, ara en podem gaudir i disposar d'una nova eina de coneixement sobre la vida marítima de l'Empordà del segle xx, en què es posa en relleu el ric vocabulari de l'ofici i es repassa la història del manuscrit.

Paquita BURON; Josep MIRET; Jordi OLIVA; Rosa PAPELL (coords.)
Desenterrar l'oblit

Juneda: Editorial Fonoll, 2020. 117 p., 16 €.

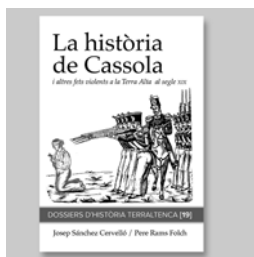
Aquest recull de vint relats té l'objectiu de donar testimoni de l'experiència de dignificació de la fossa militar del cementiri de Cervera. En aquest sentit, l'obra ressegueix les diferents actuacions que s'han fet, des de l'estudi històric i el recull nominal dels enterrats, fins a la memòria de les trobades anuals de familiars, passant per l'acord municipal d'intervenció de la Paeria de Cervera, la prospecció arqueològica, l'arquitectura de l'espai i l'acte de dignificació. En conclusió, el llibre reflexiona sobre la dignitat i el valor de la memòria com a eix de connexió amb el passat de la Guerra Civil i, finalment, reflecteix la importància de tenir un espai públic de la memòria.

Raquel INIESTA I BENEDICTO
Una llampada viva

Fars i farolers menorquins
Menorca: Institut Menorquí d'Estudis, 2020. 318 p., 20 €.

Raquel Iniesta presenta els resultats del seu projecte sobre l'evolució dels fars i faroners de Menorca, com a resultat de la beca de l'Institut Menorquí d'Estudis que va rebre l'any 2015. Així, el llibre ressegueix l'interès de l'autora per conèixer els fars menorquins i les vides de les persones que n'han tingut cura i hi han viscut fins a l'extinció del seu ofici o dels que encara segueixen al capdavant dels fars, en un escenari de tecnificació i complexitat moderna. En aquest context, l'autora visita els set fars de Menorca i els analitza tan internament com externa, alhora que conversa amb persones properes als fars: des de faroners retirats o en actiu fins a tots aquells que coneixen aquests edificis tan emblemàtics del litoral menorquí.

Josep SÁNCHEZ; Pere RAMS
La història de Cassola i altres fets violents a la Terra Alta al segle XIX

Batea: Secció d'Arqueologia del Patronat Pro Batea, 2020. 172 p., 20 €.

Aquest llibre és fruit de la investigació dels autors sobre la premsa del segle XIX a la Terra Alta. Es tracta d'una anàlisi dels principals crims i fets violents que sorgeixen principalment durant la Guerra dels Set Anys a Gandesa, assetjada per les forces carlines entre el 1836 i el 1838. La postguerra portà la misèria i el creixement de la violència, i la consegüent aparició dels bandolers, com els Felicianos a Gandesa. Tanmateix, el cas de violència més important de l'època fou la venjança de Felip Bes Saún, *Cassola*, amb l'assassinat del ric propietari de Batea Pablo Figueras. A més, un altre fet que també tingué un gran ressò fou l'assassinat de Rosa Serres, anomenat «el Crim de Gandesa» per la premsa.

Miquel TORRES; Ignasi GARCÉS; Joan-Ramon GONZÁLEZ (eds.)
Projecte Ilergècia: territori i poblament ibèric a la planta ilergeta.

Sant Martí de Maldà: Grup de Recerques de les Terres de Ponent, 2020. 581 p., 20 €.

El Grup de Recerques de les Terres de Ponent presenta les actes de la Jornada de Treball celebrada a Sidamon el febrer de 2017. En primer lloc, es fa un homenatge a la trajectòria de Josep Barberà i de Jordi Pérez i al centenari de la primera excavació al Tossal de les Tenalles. A continuació, es troben quatre articles i un debat sobre l'ibèric antic, i en un tercer apartat es presenten els articles sobre l'ibèric ple. Pel que fa al territori ilerget, es poden veure articles sobre cranis al Palau d'Anglesola, les monedes cartagineses, l'epigrafia, la llengua i l'arqueologia experimental. Finalment, el llibre acaba amb la crònica de la jornada i la presentació de la memòria d'activitats de l'Associació Amics del Tossal de les Tenalles.

Elena CATALÁN; Gabriel JOVER; Enrique LLOPIS (eds.)
El delme com a font per a la història rural

Girona: Associació d'Història Rural, 2020. 275 p., 20 €.

Les sis ponències que conformen aquesta obra van ser presentades a la Jornada d'estudi sobre *El delme com a font per a la història rural*, que va tenir lloc el 26 d'octubre de 2018 a Girona. Els diferents autors tractaren de discernir la realitat sobre l'anàlisi del delme. Amb aquesta finalitat, el llibre planteja els possibles problemes d'aquesta anàlisi alhora que defensa que les fonts decimals constitueixen la millor base documental disponible per acostar-se al moviment del producte agrari en nombroses regions espanyoles i europees al llarg dels segles XVI-XVIII. Finalment, s'ofereixen algunes propostes per millorar el nostre coneixement sobre el creixement agrari a l'Espanya moderna.

Raül SANCHIS FRANCÉS
La festa i la dansa en les fonts historiogràfiques de la memòria

Barcelona: Esbart Català de Dansaires, 2020. 349 p., 25 €.

Raül Sanchis repassa la segona part de la seva tesi doctoral *La dansa metafòrica en la festa valenciana* i, gràcies a l'accés que va rebre l'any 2018 al Premi Rafael Tudó de Dansa Catalana organitzat per l'Esbart Català de Dansaires, presenta el seu estudi centrat en els autors, les obres i la informació sobre la dansa en el context festiu valencià, a partir del buidatge i l'anàlisi de diferents fonts historiogràfiques primàries d'entre els segles XIII i XVII. Així doncs, al llarg del llibre s'analitzen les cròniques medievals dels segles XIII i XIV, la literatura memorialística i protodietarística entre els segles XIV i XVII i, finalment, la dietarística i les relacions de successos entre els segles XV i XVII.